

**Standardy jakości opieki
sprawowanej nad dziećmi
do lat 3**

**Prywatny Żłobek
„Jarzębinka”
w Paczkowie**

PODSTAWOWE ZAŁOŻENIA STANDARDÓW:

- Okres między urodzeniem a 3 rokiem życia jest zasadniczy dla tworzenia się zdrowej i silnej osobowości oraz w ogromnym stopniu determinuje postawę dziecka wobec otaczającego je świata w całym jego późniejszym życiu.
- Decydująca dla jakości działań jest właściwa opieka i absolutna konieczność dostarczenia dziecku pozytywnych doświadczeń z nowymi opiekunami.
- Małe dziecko musi mieć zapewnioną stałą uwagę, wsparcie czy pomoc osoby dorosłej – zapewnia to warunki do budowania wysokiej jakości relacji między opiekunami i dziećmi. Dlatego bardzo ważny jest właściwy stosunek liczby opiekunów do liczby dzieci.
- Rodzice, jako osoby najbliższe dzieciom, powinni aktywnie włączać się w asystowanie opiekunom, na przykład jako wolontariusze w żłobkach, klubach czy u dziennego opiekuna.
- Ruch i swobodna zabawa jest podstawowym czynnikiem stymulującym rozwój dzieci.
- Głównym zadaniem opiekunów jest stworzenie środowiska edukacyjnego, odpowiadającego bieżącym potrzebom dzieci.

STANDARDY DOTYCZĄCE PRACY Z DZIECKIEM do lat 3

1. Opieka (STATUT)

Standard 1. Opieka zorganizowana jest w najlepszym interesie dziecka oraz obejmuje cele pedagogiczne, opiekuńcze, wychowawcze oraz edukacyjne.

Każdą grupą, w ilości maksymalnie 8 dzieci, zajmuje się Dzienny Opiekun z pełnymi kwalifikacjami. Ważne jest, aby dziecko miało stałe osoby sprawujące nad nim opiekę – nie tylko opiekuna, ale również pozostałych członków personelu, które w stałych porach dnia wspomagają pracę punktu.

- opiekunowie słuchają dzieci i uwzględniają ich potrzeby, towarzysząc mu w rozwoju oraz okazując szacunek;
- każde dziecko ma możliwość wyrażania swoich potrzeb i pragnień, które są respektowane;
- wszyscy pracownicy znają Konwencję o Prawach Dziecka, a jej treść stanowi podstawę ochrony dzieci w instytucji;
- opiekunowie mają pełną jasność, co do swojej odpowiedzialności za ochronę praw dzieci i komunikują to wszystkim osobom, z którymi się stykają;
- opiekunowie wyraźnie komunikują, że wszystkie dzieci mają jednakowe prawa;
- reakcje opiekunów na zachowania dzieci są wolne od przemocy;
- opiekunowie starają się nawiązać pozytywne relacje z dzieckiem;
- wszystkie działania opiekuna służą budowaniu zaufania dziecka.

Standard 1.1.Przestrzeń dla dzieci jest komfortowa i bezpieczna

Placówka tworzy przestrzeń wokół dzieci w taki sposób, aby atmosfera była komfortowa i bezpieczna. Otoczenie (wewnątrz i na zewnątrz budynku) wzbogaca rozwój dziecka. Przy zapewnionym bezpieczeństwie, stawia ono adekwatne do potrzeb i możliwości dziecka wyzwania. Oferuje różnorodność stymulujących doświadczeń dostosowanych do poziomu rozwoju dziecka. Ułatwia wchodzenie w relacje z innymi oraz współdziałanie dzieci i dorosłych. Pomaga w budowaniu poczucia tożsamości.

Wielkość powierzchni uwzględnia potrzeby rozwojowe dzieci w zakresie swobodnej zabawy i potrzeb życia codziennego

Przeznaczenie pomieszczeń

- zapewnia się miejsce do zabawy oraz realizacji zajęć edukacyjnych;
- zapewnia się miejsce do spożywania posiłków;
- wydzielone jest miejsce do odpoczynku

Powierzchnia sal pobytu:

- sale są przestronne, powierzchnia nie jest mniejsza niż 4m² na dziecko.

Przestrzeń na dworze

- zapewnione jest bezpośrednie wyjście na zabezpieczony plac zabaw przeznaczony dla dzieci przebywających w żłobku

Aranżacja przestrzeni i wyposażenie uwzględniają potrzeby rozwojowe dzieci w różnym wieku, stymulują potrzebę eksperymentowania i ciekawość, umożliwiają różne formy interakcji między dziećmi

Sfery aktywności

- sala zabaw jest podzielona na sfery aktywności dostosowanych do wieku i potrzeb rozwojowych dzieci,
- sfery aktywności są modyfikowane, uzupełniane lub zmieniane w miarę potrzeb dzieci,
- wśród sfer zabaw znajduje się sfera swobodnej aktywności ruchowej,
- proponowane sfery aktywności to konstrukcyjno – manipulacyjna (klocki), do zabaw sensorycznych, twórcza (plastelina, kredki, farby), miejsce zabaw tematycznych, miejsce czytelnicze (książki).

Standard 1.2. Materiały i wyposażenie placówki jest dostosowane do potrzeb rozwojowych dzieci

1. Dzieci mają dostęp do materiałów stymulujących zmysły:

- dotyk (np. „koszyk skarbów” z różnymi naturalnymi materiałami o różnych fakturach), zabawki manipulacyjne
- wzrok (np. różne kolory materiałów, naturalne światło tworzące cienie),
- słuch (instrumenty i przedmioty wydające dźwięki – uwaga na głośne pozytywyki i muzykę),
- dzieci mają dostęp do materiałów umożliwiających manipulację: wkładanie, wyjmowanie, odkręcanie, chwytanie itp. (np. klocki, puste pojemniki po różnych produktach),
- materiały edukacyjne są różnorodne i dostosowane do potrzeb rozwojowych dzieci.
- wyposażenie (materiały do zabaw) powinno być odnawiane i zmieniane regularnie - co najmniej raz na tydzień, poprzez dodawanie nowych elementów do istniejących sfer lub tworzenie nowych.

Dostępność

- wszystkie materiały i zabawki powinny być bezpośrednio dostępne dla dzieci (umieszczone na niskich półkach, szafki oznaczone zdjęciami lub schematycznymi rysunkami wskazującymi na zawartość),
- prace dzieci, zdjęcia i materiały edukacyjne są powieszane na wysokości wzroku dzieci.

Standard 1.3. Przestrzeń zapewnia wygodne i przyjemne otoczenie dla dzieci i dorosłych

Kolorystyka

- sale pomalowane są na jasne, stonowane kolory,
- nie ma konieczności montowania wykładziny dywanowej wszędzie tam, gdzie bawią się dzieci, • podłoga powinna być w jednolitych barwach.

Przestrzeń

- unika się nadmiernej ilości dekoracji,
- unika się nadmiernej ilości bodźców słuchowych – muzyka lub radio są włączone tylko podczas zajęć, które tego wymagają lub na prośbę dzieci.

Standard 1.4. Wszystkie dzieci mają możliwość bezpiecznych i stymulujących zabaw na powietrzu

Dostępność i powierzchnia

- dzieci mają możliwość wychodzenia na powietrze na ogrodzony teren,
- na zewnątrz dzieci mają do dyspozycji co najmniej 10 m² na każde dziecko.

Wyposażenie

- teren jest wyposażony co najmniej w wiatę lub domek dla dzieci oraz piaskownicę,
- dostępne są urządzenia i sprzęty rozwijające motorykę dużą,
- zapewniony dostęp do zabaw sensorycznych,
- dostępne są naturalne materiały do zabaw manipulacyjnych i konstrukcyjnych,
- zachowane jest naturalne ukształtowanie terenu, aby dzieci mogły biegać, wspinać się, kopać, grabić liście, podlewać rośliny itp.

Wspólnotę grupy tworzą dzieci i dorośli (opiekunowie, rodzice/opiekunowie prawni) zaangażowani w jej działanie. Prawa dziecka są respektowane. Konstrukttywne interakcje (dziecko/ dziecko, dziecko/dorosły, opiekun/rodzic) wymagają działań, procedur, praktyk, opartych na wzajemnym szacunku, otwartości i wrażliwości.

Standard 1.5. Prawa dziecka są przestrzegane przez wszystkich dorosłych

- opiekunowie słuchają dzieci i uwzględniają ich potrzeby,
- każde dziecko ma możliwość wyrażania swoich potrzeb i pragnień, które są respektowane,
- wszyscy pracownicy znają Konwencję o Prawach Dziecka, a jej treść stanowi podstawę ochrony dzieci w instytucji,
- opiekunowie mają pełną jasność, co do swojej odpowiedzialności za ochronę praw dzieci i komunikują to wszystkim osobom, z którymi się stykają,
- opiekunowie wyraźnie komunikują, że wszystkie dzieci mają jednakowe prawa,
- reakcje opiekunów na zachowania dzieci są wolne od przemocy.

Standard 1.6. Zapewnione jest bezpieczeństwo dzieci poprzez wprowadzenie polityki lub procedur ochrony dzieci przed krzywdzeniem, edukację opiekunów i rodziców oraz zapewnienie dostępu do informacji o instytucjach, w których można otrzymać pomoc

Polityka/ procedura ochrony dzieci przed krzywdzeniem

1. Placówka posiada **politykę ochrony dzieci**, w której zostały zapisane zasady mające zapewnić dzieciom ochronę przed krzywdzeniem.
2. Polityka i zasady ochrony dzieci **obowiązują wszystkich** członków personelu placówki.
3. Polityka/ procedura ochrony dzieci obejmuje następujące zagadnienia:
  - **procedury interwencji**, które określają, jakie działania należy podjąć, jeśli pojawią się sygnały wskazujące na krzywdzenie dziecka lub na zagrożenie jego bezpieczeństwa ze strony osób obcych, członków rodziny lub personelu placówki lub wolontariuszy.
  - **zasady ochrony danych osobowych dziecka**, które określają sposób przechowywania i udostępniania informacji o dziecku.

- **zasady ochrony wizerunku dziecka**, które określają sposób jego utrwalania i udostępniania za pomocą różnorodnych mediów (np. w prasie, Internecie itp.)
- **zasady odbierania dziecka z placówki** wyłącznie przez upoważnione osoby. Dyrekcja placówki wyznacza **osobę (osoby) odpowiedzialną (e) za monitorowanie realizacji polityki ochrony dzieci w placówce**, jasno określając jej rolę i zadania.

Monitoring pracowników/ opiekuna w celu zapobiegania krzywdzeniu dzieci

1. Zatrudnianie pracowników w placówce odbywa się po przedstawieniu przez kandydata zaświadczenia o niekaralności za przestępstwa seksualne (rozd. XXV k.k.) oraz przestępstwa z użyciem przemocy.
2. W przypadkach podejrzeń zagrożenia bezpieczeństwa lub krzywdzenia dziecka ze strony pracowników placówki, zawsze podejmowane są działania określone w Polityce ochrony dzieci przed krzywdzeniem.

Edukacja pracowników

1. Wszyscy członkowie personelu oraz wolontariusze zapoznają się z **obowiązującą w placówce polityką** ochrony dzieci przed krzywdzeniem.
2. Wszyscy członkowie personelu placówki zostali przeszkoleni w zakresie **rozpoznawania symptomów krzywdzenia dzieci i właściwego reagowania** na nie. O formie szkolenia decyduje placówka (e-learning, szkolenie wewnętrzne, szkolenie zewnętrzne).
3. Pracownicy merytoryczni zatrudnieni w placówce mają wiedzę w zakresie **metod i narzędzi edukacji rodziców** nt. (1) wychowania dzieci bez przemocy oraz (2) ochrony dzieci przed przemocą i wykorzystywaniem.

Edukacja rodziców

1. W placówce organizowane są **spotkania edukacyjne dla rodziców** w zakresie: (1) wychowania dzieci bez przemocy oraz (2) ochrony ich przed przemocą i wykorzystywaniem.
2. W placówce dostępne są **materiały edukacyjne dla rodziców** w zakresie: wychowania dzieci bez przemocy oraz ochrony ich przed przemocą i wykorzystywaniem.
3. Placówka **informuje rodziców** o dostępnych możliwościach podnoszenia umiejętności wychowawczych.

Dostęp do informacji na temat możliwości uzyskania pomocy w sytuacjach krzywdzenia dziecka lub zagrożenia dziecka przemocą czy wykorzystywaniem:

Pracownicy placówki/ opiekun, wolontariusze i rodzice mają **łatwy dostęp (np. na tablicy przy wejściu) do danych kontaktowych placówek i instytucji zajmujących się ochroną dzieci i zapewniających pomoc i opiekę w nagłych wypadkach.**

Weryfikacja zgodności prowadzonych działań z przyjętymi zasadami ochrony dzieci

1. Przyjęte zasady i realizowane praktyki ochrony dzieci są **weryfikowane** - przynajmniej raz na rok.
2. W ramach monitoringu zasad i praktyk ochrony dzieci placówka **konsultuje się z dziećmi i z ich rodzicami/opiekunami.**

Standard 1.7. Współpraca z rodzicami i rodzinami dzieci prowadzona jest aktywnie

Współpraca opiekunów i rodziców oparta jest na partnerstwie. Jej podstawą jest rozumienie decydującej roli rodziców i rodziny w procesie rozwoju dziecka przez stworzenie płaszczyzny wspólnego działania. Wszyscy dorośli są cenieni i wspierani w ich indywidualnych rolach i obowiązkach.

Standard 1.8. Codzienne relacje z rodzicami opierają się na szacunku, wsparciu i partnerstwie

- rodzice mają do dyspozycji miejsce, w którym mogą spędzić chwilę rozmawiając z innymi rodzicami lub opiekunem (miejsce do siedzenia w szatni),
- prowadzi się politykę „otwartych drzwi”, a rodzice są zachęcani do organizowania czytania książeczek czy opowiadania o swoich talentach,

Standard 1.9. Opiekunowie i rodzice dbają o dobry przepływ informacji

- opiekunowie i rodzice mają możliwość komunikowania się i wymieniać informacje na temat dziecka, zarówno na zorganizowanych spotkaniach, jak i w codziennych rozmowach,
- personel dzieli się spostrzeżeniami na temat rozwoju dziecka i ewentualnie doradza kontakt ze specjalistą na temat ich dzieci w razie potrzeby,
- opiekunowie i rodzice wzajemnie informują się o wszelkich istotnych informacjach o jakichkolwiek zmianach w stanie emocjonalnym i fizycznym dzieci,
- są określone sposoby regularnego wymieniać się informacjami na temat dzieci (komunikacja w aplikacji z rodzicem, zdjęcia),
- rodzice są informowani o spotkaniach co najmniej z miesięcznym wyprzedzeniem lub terminy spotkań ustalane są wspólnie,
- tematy omawiane na grupowych spotkaniach uwzględniają propozycje rodziców,
- w przypadku zainteresowania rodziców, proponowane są warsztaty i spotkania na tematy wychowawcze.

Standard 1.10 Rodzice mają wpływ na sposób funkcjonowania placówki opieki

- jest wspólnie uzgodniona lista spraw, na które rodzice mają wpływ,
- rodzice mogą oferować dodatkowe aktywności w ramach swoich umiejętności i wolnego czasu,

- opiekun wie, jak ważna jest obecność rodziców w codziennym życiu dziecka w placówce i aktywnie angażuje ich w jej działania,
- zakres zaangażowania rodziców zależy od uzgodnionego wspólnie programu, zainteresowań i możliwości czasowych rodziców.

2. ORGANIZACJA PRACY PLACÓWKI - Sytuacje codzienne **(powitanie, pożegnanie, posiłki, odpoczynek, toaleta)**

Sposób organizowania sytuacji codziennych ma kluczowe znaczenie dla rozwoju małych dzieci, gdyż w codzienności zaspakajane są pierwszorzędne w tym wieku potrzeby fizjologiczne i emocjonalne. Od sposobu zaspakajania potrzeb zależy jakość życia dzieci, ich poczucie bezpieczeństwa oraz prawidłowy rozwój.

Standard 2.1. Dziecko jest codziennie, indywidualnie witane przez znanego mu opiekuna, który bezpośrednio od rodzica przejmuje nad nim opiekę. Powitanie i pożegnaniu towarzyszy atmosfera spokoju, braku pośpiechu

Zasady ogólne

- opiekunowie podczas spotkań wstępnych przedstawiają rodzicom znaczenie i przebieg sytuacji powitania i pożegnania,
- przywitaniu i pożegnaniu towarzyszy atmosfera spokoju, braku pośpiechu ze strony personelu.

Przywitanie

- jest zarezerwowany czas na to, by każde dziecko było indywidualnie przywitane przez opiekuna (dziecko jest objęte uwagą dorosłego, nazwane po imieniu);
- opiekun wita się także z rodzicem/ inną osobą, która przyszła z dzieckiem;
- dzieci stopniowo rozstają się rano z rodzicami; czas i formy obecności rodzica zależą od samopoczucia dziecka, jego możliwości rozwojowych, stopnia adaptacji; rodzic powinien zadbać o to, by dziecko podając z rąk na ręce opiekunki odwrócone było do niej przodem, lub postawione na podłodze również zwrócone przodem;
- dziecko może rano pożegnać się z rodzicem w sposób, jaki preferuje;
- dzieci mogą przynosić rzeczy osobiste, które są dla nich ważne, np. przytulankę, poduszkę- mogą mieć je ze sobą tak długo, jak chcą;
- w momencie rozstania z rodzicem, zawsze towarzyszy dziecku opiekun z placówki;
- opiekun wspiera rodzica, który ma trudności z rozstaniem z dzieckiem,
- opiekun w sposób szczególny obserwuje sytuację powitania i pożegnania dzieci, które od niedawna uczestniczą w zajęciach lub wróciły do placówki po dłuższej nieobecności,
- zajęcia rozpoczynają się od spotkania całej grupy, powitania z piosenką

Pożegnanie

- opiekunowie aranżują rytuały ułatwiające dzieciom popołudniowe pożegnanie z placówką,
- każde dziecko jest osobiście żegnane przez opiekuna poprzez: nazwanie po imieniu, krótką rozmowę.

Standard. 2.2. Żłobek wspiera rozwijanie zdrowych nawyków żywieniowych

Zbieranie informacji i współpraca z rodzicami

- opiekunowie kierują się zasadą, że dzieci posiadają zdolność samodzielnej regulacji żywienia, że od urodzenia wyposażone są w umiejętność przyjmowania i trawienia pokarmów oraz odróżniania uczucia głodu i sytości,
- dzienny jadłospis jest spisany i dostępny dla wszystkich,
- żywienie dzieci odbywa się z ramienia cateringu “Symfonia Smaków”

Zdrowe żywienie

- żywienie dzieci oparte jest na zasadach zdrowego żywienia,
- rozmawia się z dziećmi na temat tego, co jest zdrowe, a co nie,
- rodzice są zachęcani do stosowania zasad zdrowego żywienia w domu,
- są rozprowadzane (przez mail, na tablicy, w materiałach dla rodziców) przepisy, pomysły na zdrowe posiłki, wszyscy mają dostęp do materiałów na temat zdrowego żywienia.

Standard 2.3. Posiłki są zorganizowane w taki sposób, aby były przyjemne i uczące dla dzieci, kojarzyły się z pozytywnym doświadczeniem społecznym

Organizacja posiłków

- dzieci otrzymują posiłki co ok. 2- 3 godziny; wśród nich są dwa ciepłe posiłki;

Przestrzeń i wyposażenie

- sposób i usadzenie dzieci przy stolikach sprzyja społecznym interakcjom (najwyżej 6 dzieci przy stoliku, możliwość swobodnej rozmowy)
- stoły, krzeselka, szafki są na wysokości wzrostu dzieci; dla dzieci, które nie siedzą samodzielnie zapewnione są specjalne krzeselka,
- dzieci w miarę możliwości korzystają z własnych śliniaczków, własnych kubków do picia, • naczynia, sztucce dostosowane są do możliwości rozwojowych dzieci.

Przebieg posiłków

- opiekunowie dążą do stałych pór posiłków,
- dzieci nie są zmuszane do siadania przy stole, jeśli nie mają potrzeby jedzenia,
- opiekunowie proponują dzieciom potrawy, tłumaczą nazwy i składniki dania, ale to dziecko decyduje, co i ile zje z oferowanych mu potraw,

- opiekunowie uwzględniają werbalne i pozawerbalne sygnały dzieci odnośnie potrzeby jedzenia, jak i ilości spożywanych potraw,
- opiekunowie nie nagradzają dzieci i nie karzą dzieci za odmowę jedzenia, np. „kto wszystko zje, może iść się bawić”,
- dzieci są zachęcane do tego, żeby jeść samodzielnie – dzieci w miarę możliwości rozwojowych nakładają sobie same jedzenie, korzystając z różnych rozwiązań wspierających samodzielność; dzieci, które są w stanie trzymać łyżkę, próbują samodzielnie jeść, a wychowawca karmi je na wyraźny sygnał zmęczenia z ich strony,
- szanowana jest każda forma spożywania posiłku przez dzieci; dzieci mogą też spożywać jedzenie rękoma, jeśli są na tym etapie rozwoju; wszystkie dzieci mają jednak stały dostęp do łyżki i widelca,
- dzieci w miarę możliwości rozwojowych sprzątaję po posiłkach, np. przynosząc i odnosząc na tacę naczynia i sztućce, przynosząc potrawy, wycierając stoły,
- dzieci mają tyle czasu na posiłek, ile potrzebują; biorąc pod uwagę różnice rozwojowe między dziećmi i różne tempo spożywania posiłków, dzieci, które kończą jeść, mają możliwość wstania od stołu, nie czekając na pozostałe dzieci,
- wychowawcy dbają o spokojną, przyjemną atmosferę, na posiłek przeznaczone jest dużo czasu,
- dzieci podczas posiłku prowadzą rozmowy z innymi dziećmi siedzącymi przy stole i z wychowawcami,
- dzieci nie potrafiące samodzielnie jeść, są karmione w kontakcie „jeden na jeden”.

Napoje

- w ciągu dnia dzieci mają stały dostęp do picia – wody,
- napoje wystawione są w miejscu widocznym dla dzieci,
- opiekunowie co jakiś czas proponują dzieciom coś do picia, gdyż dzieci mogą jeszcze nie umieć wyrazić tej potrzeby.

Standard 2.4. Stworzone są warunki do różnych form odpoczynku dzieci, zgodnych z ich aktualnymi potrzebami

Zbieranie informacji

- opiekunowie prowadzą obserwacje dzieci i zbierają informacje od rodziców i dzieci na temat indywidualnych potrzeb i przyzwyczajzeń w kwestii snu i odpoczynku (rytuał zasypiania/ budzenia, ulubione przytulanki).

Respektowanie indywidualnego rytmu snu i odpoczynku dziecka

- opiekunowie dbają, by rytm dnia i poszczególne aktywności dostosować do możliwości rozwojowych dzieci, by naprzemiennie występowały po sobie czynności aktywizujące i wyciszające,
- opiekun może proponować różne formy odpoczynku, ale dzieci powinny same zdecydować o tym, czy, w jaki sposób i jak długo odpoczywają,
- opiekunowie umożliwiają dzieciom różne formy odpoczynku: np. sen, leżenie, słuchanie i oglądanie bajek, cicha zabawa, odizolowanie się, słuchanie muzyki,
- dzieci nie są zmuszane do spania, jeśli nie mają takiej potrzeby.

Organizacja przestrzeni

- aranżacja przestrzeni w sali uwzględnia potrzebę odizolowania się dzieci;
- w sali stworzone jest stałe, dostępne poza porą snu, miejsce do odpoczynku i relaksu, gdzie dziecko może się wyciszyć, odejść od zabawy, poleżeć,
- aranżacja przestrzeni w czasie odpoczynku powinna sprzyjać odprężeniu i relaksowi: mała liczba bodźców, przyciemnione, delikatne oświetlenie, otoczenie o ciepłych, nie pobudzających kolorach, odpowiednia temperatura, obniżony przez tkaninę sufit,
- każde dziecko powinno mieć co najmniej swoją poduszkę przechowywaną na indywidualnej półce,
- opiekunowie tworzą spokojną atmosferę sprzyjającą zasypianiu i wybudzaniu: brak pośpiechu i spokój dorosłego, danie czasu na zasypianie, stopniowe wychodzenie ze snu,
- dzieci mogą brać ze sobą na odpoczynek przytulanki, ulubione kocyki, smoczki, śpią we własnej pościeli.

Standard 2.5. Czynności higieniczne powinny odbywać się z poszanowaniem indywidualnego tempa rozwoju dziecka, w atmosferze szacunku, wyważenia między pomaganiem a wspieraniem samodzielności

Kompetencje opiekuna

- opiekunowie kierują się zasadą, że dzieci uczą się odczytywania impulsów ze swojego ciała oraz opanowywania czynności higienicznych w indywidualnym tempie,
- opiekunowie kierują się zasadą, że zdolność świadomego kontrolowania mięśni cewki moczowej i odbytu rozwija się około drugiego roku życia, wówczas może rozpocząć się trening czystości/ nauka korzystania z toalety,
- opiekunowie prowadzą obserwacje dzieci i zbierają informacje od rodziców i dzieci na temat etapu rozwoju i stopnia samodzielności dzieci w zakresie czynności higienicznych, nocnikowanie rozpoczyna się po przekazaniu sygnału ze strony rodzica wyrażającego gotowość dziecka; nocnikowanie musi być jednocześnie wprowadzone w placówce oraz w domu;

Respektowanie indywidualnego tempa rozwoju dziecka

- dziecko nie jest zmuszane do korzystania z toalety,
- załatwianie się nie jest objęte systemem nagród czy kar,
- opiekun może przypominać dzieciom o korzystaniu z toalety, szczególnie tym, które są w trakcie treningu czystości, ale dzieci same decydują, czy chcą z niej korzystać, czy nie.

Przebieg czynności higienicznych

- dzieci, korzystające z pieluszki, mogą współdziałać podczas przewijania, np. przynieść pieluszkę lub ubranka z indywidualnej szufladki
- opiekun podczas przewijania pozostaje w kontakcie z dzieckiem, np. w kontakcie wzrokowym, mówi dziecku, jakie czynności teraz wykonuje,
- dziecko nie jest zawstydzane, ani nie spotyka się z rozczarowaniem opiekunów, gdy załatwi się w ubranie czy mocno się pobrudzi,
- opiekun uwzględnia prawo dziecka do towarzystwa lub do intymności w łazience,
- opiekun wypracowuje z dziećmi różne rytuały i nawyki dotyczące czynności higienicznych, np. mycie rąk przed posiłkiem, pomocne są plansze umieszczone przy umywalkach dziecięcych

Przestrzeń

- usytuowanie osobistych szafek dzieci jest dostosowane do wzrostu dzieci,
- osobiste rzeczy dzieci, np. ubranka, przechowywane są w szufladach, w sali pobytu
- łazienka stanowi przytulne miejsce dla dzieci – pachnące, z ciepłym światłem, ładnym wystrojem.

3. Kompetencje opiekunek i opiekunów

Opiekunowie/wychowawcy posiadają nie tylko formalne kwalifikacje, ale również umiejętności, wiedzę oraz reprezentują wartości i postawy odpowiednie do ich roli i odpowiedzialności. Od jakości pracy opiekuna oraz jego gotowości do rozwoju zależy jakość pracy z dziećmi.

Standard 3.1. Opiekunowie mają kompetencje do zajmowania się dziećmi

Rekrutacja opiekunów

- opiekuna powinna cechować życzliwość i pogoda, duża kultura osobista,
- opiekunki/ opiekunowie oraz wolontariusze mają wymagane prawem kwalifikacje,
- w placówce istnieje system wsparcia nowych pracowników, np. nowy pracownik powinien być objęty opieką innego, doświadczonego pracownika.

Doskonalenie zawodowe

- pracownicy w placówce są zachęceni i właściwie motywowani do angażowania się w regularny i ciągły profesjonalny rozwój,
- personel klubu ma możliwość doskonalenia i korzysta z niej przynajmniej 10 godzin rocznie.

Zasady pracy

- opiekunowie znają procedury i zasady obowiązujące w żłobku,
- wszyscy znają obowiązujące regulaminy i zasady i mają do nich dostęp.

Kompetencje opiekuna – wiedza

Opiekun:

- zna stadia rozwoju małego dziecka we wszystkich sferach rozwoju,
- zna zasady dotyczące profilaktyki i ochrony zdrowia, zapobiegania wypadkom,
- zna zasady zdrowego żywienia,
- zna dynamikę procesu grupowego, rozwoju jednostki w grupie, zasad tworzenia się relacji społecznych w grupach dziecięcych,
- wie, jakie warunki sprzyjają tworzeniu się więzi i pozytywnych relacji społecznych małych dzieci,
- wie, w jaki sposób powinna być zaaranżowana przestrzeń, która służy rozwojowi małego dziecka,
- posiada wiedzę dotyczącą pedagogiki małego dziecka,
- wie, jakie warunki powinny spełniać zabawki dla małych dzieci,
- posiada wiedzę dotyczącą rozwoju seksualnego dziecka,
- posiada wiedzę dotyczącą prawnych aspektów opieki nad dziećmi oraz ochrony przed krzywdzeniem,
- posiada wiedzę dotyczącą medycyny ratunkowej.

Kompetencje opiekuna – umiejętności

Opiekun:

- potrafi obserwować i interpretować zachowania dziecka w kontekście jego potrzeb rozwojowych,
- potrafi rozpoznawać sygnały dzieci dotyczące np. potrzeb fizjologicznych, zmęczenia itp.,
- potrafi komunikować się z dzieckiem, stawiać mu pytania, prowadzić rozmowę, stymulować rozwój językowy,
- potrafi współpracować z innymi dorosłymi, komunikować się, dzielić zadaniami,
- posiada umiejętność pracy z grupą,
- potrafi organizować zajęcia wzbudzające ciekawość dzieci (plastyczne, muzyczne, ruchowe, kulinarne, przyrodnicze),
- posiada umiejętność rozwiązywania problemów,

- jest gotowy do przeprowadzania zabaw ruchowych z dziećmi,
- potrafi dostrzegać problemy, z którymi borykają się dzieci
- potrafi udzielić dziecku pierwszej pomocy,
- potrafi planować i dokumentować pracę z dziećmi.

Kompetencje opiekuna – dyspozycje

Opiekun:

- posiada w sobie gotowość do zmian,
- jest ciekawy świata,
- jest cierpliwy, potrafi kontrolować swoje zachowania,
- jest uważny na otoczenie i inne osoby,
- posiada gotowość do refleksji i krytycznego namysłu,
- posiada gotowość do uczenia się,
- jest akceptujący, powstrzymuje się od osądzania, oceniania,
- ma w sobie gotowość do zabawy,
- ma wysoką tolerancję na niedokończenie,
- jest elastyczny,
- szanuje odrębność drugiej osoby,
- akceptuje doznania związane z zaspokajaniem potrzeb fizjologicznych dziecka, takich jak karmienie, mycie, przewijanie,
- jest życzliwy,
- cechuje się pogodą ducha, optymizmem,
- jest twórczy.

Standard 3.2. Opiekunowie stwarzają optymalne warunki dla rozwoju dzieci

- niezależnie od innych elementów organizacji pracy w danej placówce, zasadniczy ciężar opieki nad danym dzieckiem spoczywa na jednym głównym opiekunie, co stwarza dziecku możliwość nawiązania opartej na poczuciu bezpieczeństwa stałej relacji z tą osobą,
- opiekunowie wykorzystują wszystkie momenty codziennego życia do wrażliwej i pełnej szacunku interakcji z dzieckiem, dając uwagę, ciepło i wsparcie: rozmawiając, pocieszając, przytulając, żartując, bawiąc się z nimi oraz wykonując czynności opiekuńcze i pielęgnacyjne,
- opiekunowie stosują efektywne kanały komunikacji z dziećmi, poprzez m.in.: słuchanie, nawiązywanie kontaktu wzrokowego, rozmowę z dzieckiem (nie obok dziecka), włączanie się do zabaw, podążanie za inicjatywą dziecka, odzwierciedlanie uczuć dziecka, wchodzenie w interakcje tak długo, jak dziecko tego potrzebuje, dostosowywanie komunikacji do poziomu rozwoju dzieci,
- opiekun aktywnie słucha dziecka, np. utrzymując kontakt wzrokowy,
- opiekun inicjuje rozmowy z dziećmi, używając języka odpowiedniego dla wieku dzieci i ich poziomu rozwoju,

- opiekun stwarza okazję dzieciom do zdobywania nowych doświadczeń –m. in. przez różnicowanie sfer aktywności, wprowadzanie nowych elementów w środowisko dziecka, konstruowanie zadań w sferze najbliższego rozwoju dzieci,
- styl komunikacji dorosłego skupiony jest na procesie, a nie na wyniku – tzn. dzieci mają czas na sformułowanie myśli, dorosły wspiera rozwijanie wypowiedzi dziecka, stosując prawidłowe zasady komunikacji z dziećmi,
- dorośli równoważą mówienie i słuchanie, inicjowanie komunikacji i podejmowanie komunikacji inicjowanej przez dzieci,
- opiekun stymuluje interakcje między dziećmi, także w różnym wieku (w parach, małych grupkach, i w mniejszym zakresie w dużej grupie),
- opiekunowie prowadzą stałe obserwacje rozwoju dzieci (w formie kart, dzienniczka rozwoju lub innych), które są udostępniane rodzicom i służą do planowania zajęć.

Załącznik 1. Rekomendowane materiały do zabawy dostosowane do wieku dzieci

12-14 miesiąc życia

- antypoślizgowe powierzchnie, po których dziecko może chodzić,
- pochyłe platformy,
- zabawki do popychania (wózki, taczki, zwierzątka na kiju),
- kartonowe i materiałowe tunele,
- pudełka z pokrywkami,
- przedmioty codziennego użytku wydające dźwięki (garnki, patelnie, kubki),
- proste instrumenty muzyczne,
- produkty spożywcze o różnej konsystencji (makaron, galaretka, kisiel),
- materiały o różnych fakturach (aksamit, koronka, futerko)

13-18 miesiąc życia

- piłki w różnych rozmiarach i o różnych fakturach,
- miękkie schody do wspinania się,
- poduszki, worki wypełnione kaszą, ziarenkami,
- pochyłe platformy,
- zestawy miseczek, kubeczków, pudełek różniących się znacznie rozmiarem,
- drewniane płytki z prostymi kształtami do wkładania,
- duże klocki,
- proste piankowe puzzle,
- grube kredki,
- duże kartki papieru,
- kreda,
- tacki z kaszą manną,

- duże drewniane korale,
- stoły sensoryczne wraz z akcesoriami (lejki, gąbki, łopatki, buteleczki),
- książeczki,
- pacynki i palcynki,
- lalki, misie i akcesoria dla nich

19-24 miesiąc życia

- duże zabawki, na których można jeździć,
- duże plażowe piłki,
- małe trampoliny,
- proste tory przeszkód,
- kubeczki i puszki z różnorodną zawartością,
- drobne przedmioty do segregowania,
- masy plastyczne (solna, plastelina, ciastolina),
- kredki, klocki,
- 2 – 3 elementowe układanki,
- zabawki wymagające segregowania (muszelki, kamyki, płatki śniadaniowe),
- proste „memo”,
- rzeczy do przebierania się,
- książki

2 -3 r. ż.

- duże poduchy wypełnione grochem lub granulatem,
- zjeżdżalnie i pochylnie,
- niskie drabinki,
- materace,
- chusty w różnych rozmiarach i kolorach,
- kręgle,
- piłki o różnej wielkości, ciężarze, fakturze,
- bramki,
- trampolina,
- hamak,
- różne przyrządy gimnastyczne,
- sznurki, korale i drewniane klocki do nawlekania,
- bezpieczne nożyczki,
- krążki różniące się wielkością, kolorem i kształtem,
- różne masy plastyczne,
- gazety, papiery do darcia,

- kredki, pisaki, kreda,
- różnorodne farby, także do rączek,
- nawlekacze i karty do sznurowania,
- przybijanki,
- proste puzzle,
- instrumenty muzyczne,
- proste narzędzia,
- przedmioty stanowiące tematyczne pary oraz ich obrazki,
- kubki plastikowe w różnych rozmiarach i kolorach,
- gry typu lotto, domino, memo (w tym dźwiękowe i sensoryczne),
- produkty o różnych charakterystycznych zapachach,
- przedmioty o wyrazistych kształtach do rozpoznawania dotykiem,
- sylwetki ludzkie do składania

4. Edukacja

Standard 4.1. Zabawa jest podstawową aktywnością małych dzieci, tak więc edukacja w placówce odbywa się najczęściej w formie zabawy. Każde dziecko ma dużo czasu na angażowanie się w wolne, dostępne i odpowiednie rozwojowo aktywności, pozwalające na odkrywanie, rozbudzanie kreatywności i nadawanie znaczeń, zarówno samodzielnie, z innymi dziećmi, jak i z udziałem opiekunów.

- zajęcia planowane przez opiekunów mają charakter integrujący dzieci, wspierają koordynację ruchowo-wzrokową oraz rozwijają zdolności motoryczne (ich celem jest usprawnienie motoryki małej i dużej oraz rozwijanie sprawności całego ciała);
- opiekun wykorzystuje elementy sensomotoryki: zabawy dźwiękonaśladowcze, elementy metody Klanzy, Dennisona, Ruchu Rozwijającego W. Sherborne (zabawa w suchym basenie pozwalająca na ćwiczenie równowagi, masaż całego ciała, turlanie się oraz obracanie z pleców na brzuszki, siedzenie z podparciem, nauka przez dotyk, zabawy przy muzyce, ścieżka sensoryczna;
- zajęcia dla całej grupy przewidują aktywności rozwijające umiejętności językowe, angażują do werbalnej interakcji z opiekunem bądź innymi dziećmi;
- dziecko słucha dobrych komunikatów oraz wierszy, opowiadań i piosenek dostosowanych do możliwości poznawczych dziecka;
- działania opiekuna ukierunkowane są na wspieranie mowy poprzez ćwiczenia słuchowe, oddechowe, fonacyjne, również zabawy dźwiękonaśladowcze;
- opiekun stwarza dziecku okazję do rozwijania samodzielności, zapewnia dziecku możliwość obserwowania nowej czynności, pozwala dziecku popełniać błędy, nie wyręcza go, nie okazuje niezadowolenia z nieudanej próby;
- opiekun rozmawia z dzieckiem o czynnościach samoobsługowych;

- proponowane przez opiekuna zajęcia zawierają elementy pozwalające wpływać na kompetencje poznawcze i sensoryczne: opiekun zapewnia dziecku możliwość naśladowania dorosłych i rówieśników, organizuje okazje do odnajdywania różnic i podobieństw oraz do grupowania obiektów;
- opiekun nie bagatelizuje pytań dziecka oraz odpowiada na nie;
- proponowane zajęcia edukacyjne kształtują koncentrację i uwagę (labirynt, znajdowanie szczegółów);
- opiekun pobudza dziecięcą ciekawość;
- dziecku zapewnia się wyciszenie, gdy tego potrzebuje;
- dzieci mają możliwość samodzielnego badania różnorodnych obiektów, poznawania przestrzeni;
- proponowane oraz inicjowane integracyjne gry i zabawy wpływają na rozwijanie umiejętności komunikacji społecznej a codzienne nawiązywanie kontaktu z innymi osobami uczy szacunku oraz jednocześnie wpływa na budowanie pewności siebie;
- dzieciom zapewnia się możliwość swobodnej zabawy oraz zabaw ruchowych zarówno na świeżym powietrzu, jak i w pomieszczeniu;
- opiekun zapewnia dziecku możliwość doświadczania ruchu odzwierciedlonym jako chodzenie, bieganie, raczkowanie, bujanie, wspinanie, schodzenie, czołganie;
- opiekun zapewnia dziecku dostęp do rozwijania różnego rodzaju ruchu poprzez aranżację przestrzeni oraz dostęp do odpowiedniego sprzętu;
- opiekun daje dziecku możliwość manipulowania przedmiotami zachęcając do dotykania, stukania, potrząsania, ściskania, dopasowywania, układania, wkładania-wyjmowania, podnoszenia, odkręcania-zakręcania;
- opiekun zapewnia dziecku możliwość eksperymentowania przedmiotami, rozwijając jego kreatywność;
- opiekun organizuje zajęcia plastyczne opierające się na eksperymentowaniu kolorami farb, piasku lub innych materiałów oraz tworzenie swobodnych twórczości;
- opiekun tworzy dziecku warunki do zabaw konstrukcyjnych lub majsterkowania;
- zajęcia o charakterze edukacyjnym oparte na przekazywaniu wiedzy są planowane w minimalnym wymiarze czasowym i skierowane do małej grupy dzieci i wynikają wprost z zainteresowań i doświadczeń tych dzieci,
- zajęcia edukacyjne, planowane przez opiekuna bazują na bezpośrednim doświadczaniu i zabawie, nie korzysta się ze źródeł wtórnych (plansz, kolorowanek, ani kart do wypełniania),
- zajęcia przy stolikach są organizowane tylko dla chętnych, najstarszych dzieci i w jak największym stopniu wspierają swobodną twórczość dzieci,
- realizowane są zajęcia dodatkowe: język angielski, zajęcia gordonowskie; taneczne oraz koncerty i są one dostępne dla wszystkich zapisanych dzieci,

- planowanie zajęć przez opiekuna polega głównie na organizowaniu i zmienianiu środowiska edukacyjnego, czyli: organizacji sfer edukacji; dokładanie nowych materiałów, zabawek, przedmiotów; modyfikowanie sfer edukacji, zgodnie ze zmieniającymi się zainteresowaniami dzieci,
- działania opiekuna ukierunkowane są na dostarczanie odpowiednich bodźców, zapobiegając nadmiernej ilości,
- zajęcia planowane i organizowane przez opiekuna są ofertą dla dzieci, a nie obowiązkiem dla nich, dzieci same dokonują wyboru, podejmują decyzję (opiekun zawsze daje dziecku przestrzeń do podjęcia decyzji).

Standard 4.2. Dzieci mają zapewnione warunki do różnorodnych zabaw

- główną formą aktywności dzieci jest zabawa swobodna - rolą dorosłych jest uważne towarzyszenie dzieciom, zapewnienie bezpieczeństwa i dostarczanie materiałów do zabawy,
- podczas zabawy dziecko decyduje czym, w jaki sposób i jak długo będzie się bawić,
- podczas zabaw i eksploracji wyposażenie i materiały są swobodnie dostępne dla dziecka,
- dziecko ma możliwości zabawy/odkrywania z innymi dziećmi, z uczestniczącymi i wspierającymi dorosłymi we właściwy sposób,
- dzieci bawią się codziennie, zarówno w pomieszczeniach, jak i w dniach pogodnych podczas wyjść na powietrze,
- dzieci mają zapewnione miejsce do swobodnego poruszania się (czołgania, czworakowania, biegania, wspinania, kręcenia w kółko).

Standard 4.3. Dokumentowanie pracy z dziećmi służy lepszemu rozumieniu rozwoju dzieci przez opiekunów i rodziców

- opiekunowie prowadzą stałą obserwację aktywności dzieci,
- ewentualne wyniki obserwacji i notatki są znane rodzicom,
- stosowana jest dokumentacja fotograficzna – dzieci fotografowane są w trakcie zabaw i codziennych aktywności, na podstawie udzielonej przez rodzica zgody;
- proces rozwoju zainteresowań i umiejętności dzieci jest dokumentowany (fotografie, notatki) i znany rodzicom (przesyłanie maili, notatki na tablicy ogłoszeń w aplikacji).

4.4. PROGRAM ADAPTACYJNY skupia się na potrzebach i możliwościach dziecka

Zanim dziecko zacznie uczęszczać do żłobka, rodzice zapoznają się z dokładnie ze statutem, regulaminem, zasadami, programem oraz procedurami, w czym pomaga im personel placówki.

- rodzice przed rozpoczęciem procesu adaptacji otrzymują, uzupełniają oraz zwracają wypełnioną ankietę informacyjną o dziecku (karta maluszka)
- przed rozpoczęciem uczęszczania dziecka do placówki, organizowane jest spotkanie dla rodziców w placówce, oraz spotkanie dla rodziców wraz z dziećmi, podczas których rodzic wraz z dzieckiem wchodzi do sali i uczestniczy w organizowanych aktywnościach, poznaje nową przestrzeń; (założenie to dotyczy tylko sytuacji adaptacji dotyczącej całej grupy, nie dotyczy dołączania dziecka do istniejącej grupy w środku roku szkolnego),
- podejmuje się starania, aby dzieci w okresie adaptacji rozpoczynały uczęszczanie od pobytu samodzielnego, możliwie krótkiego (60 minut); czas pobytu zostaje wydłużony stopniowo, uzależniony jest od samopoczucia dziecka;
- rodzice i dzieci mają możliwość poznania opiekunów, zanim dziecko zacznie regularnie uczęszczać do placówki;
- opiekunowie zapoznając się ze zwróconymi ankietami oraz prowadząc rozmowy z rodzicami dokładnie poznają przyzwyczajenia dziecka, szczególnie towarzyszące codziennym czynnościom (jedzenie, zasypianie, toaleta, ubieranie się);
- rodzice powinni wspierać dziecko w czasie adaptacji, reagować na jego potrzeby;
- rodzice i opiekunowie zdają sobie sprawę, że choć okres adaptacyjny powinien trwać ok. 1-3 tygodni, to jednak jego długość zależy od wielu indywidualnych czynników;
- w okresie adaptacji opiekun zwraca uwagę na poznanie potrzeb dziecka, nawiązanie z nim bezpiecznego kontaktu, przystosowanie organizacji dnia do potrzeb dziecka,
- w czasie adaptacji kontakt z dzieckiem mają stałe osoby, które budują z dzieckiem kontakt i przejmują stopniowo opiekę nad dzieckiem,
- działania personelu w okresie adaptacji nakierowane są na nawiązywanie kontaktu z dzieckiem oraz jego rodzicami, którzy towarzyszą dziecku,
- stopniowo wydłużany jest czas pobytu dziecka w placówce, a pierwsze leżakowanie odbywa się najwcześniej w drugim tygodniu uczęszczania do placówki,
- dziecko ma możliwość doświadczenia stałości i przygotowania się do zmian,
- personel stara się ułatwiać dziecku zmiany, np. dziecko jest uprzedzane wcześniej o zmianie aktywności, poznają wcześniej opiekunkę, z którą będą w nowej grupie, poznają salę, do której mają przejść,
- w adaptacji unikamy zmian miejsca, sali, minimalizujemy udział nieznanego dziecku osób dorosłych,
- każde dziecko ma swoje miejsce w szatni i własną półeczkę oraz miejsce, gdzie przechowywane są jego indywidualne rzeczy.
- dziecko poznaje plan dnia i spodziewa się, że będzie on przestrzegany (opiekun przypomina dzieciom o następnym punkcie w planie dnia lub w inny sposób sprawia, że dzieci spodziewają się zmiany),

4.5. Plan dnia jest stały i przewidywalny dla dzieci,

- dzieci wiedzą z wyprzedzeniem, że zabawa się skończy i będzie np. czas sprzątanania,
- w planie dnia zawsze ujęte jest wyjście na świeże powietrze,
- w planie dnia zawsze znajdują się zabawy muzyczno- ruchowe lub ruchowe.

PLAN DNIA

6:30- 8:00 - poranne zabawy swobodne, czytanie bajek, przygotowanie do śniadania,
7:45 – 8:00 czynności higieniczno-porządkowe,
8:00 – 8:30 – I śniadanie,
8:30 – 8:45 czynności higieniczno-porządkowe,
8:45 – 9:20 zajęcia edukacyjno-rozwojowe/wyjście na powietrze, realizacja planu pracy żłobka,
9:20- 9:30 czynności pielęgnacyjne i higieniczne, trening czystości,
9:30 – 9:45 – II śniadanie,
9:45 – 10:30 zajęcia edukacyjno-rozwojowe/wyjście na powietrze,
10:30-10:40 czynności higieniczno-porządkowe,
10:40- 11:00 zupa,
11:00 – 11:10 czynności higieniczno-porządkowe, przygotowanie do odpoczynku,
11:10 - 12:50 Czas na sen lub leżakowanie- słuchanie kołysanek, bajek, muzyki,
12:50 - 13:00 czynności higieniczno-porządkowe,
13:00 - 13:30 II danie (obiad),
13:30- 13:45 czynności higieniczno-porządkowe,
13:45-14:30 - zabawy tematyczne, rytmiczne, konstrukcyjne/ zabawy na świeżym powietrzu,
14:30- 14:40 - czynności higieniczno-porządkowe,
14:40-15:00 podwieczorek,
15:00- 16:30 - zabawy swobodne/odbiór dzieci.

4.6. Higiena - stosowane są w sposób aktywny zasady profilaktyki zdrowotnej

Wspieranie higieny i zdrowia dziecka wymaga profilaktyki zdrowotnej oraz zapewnienia higienicznego i bezpiecznego pobytu do zabaw i odpoczynku. Stosowane są zatem w sposób aktywny zasady profilaktyki zdrowotnej:

Kształtowanie nawyków higienicznych u dzieci:

- higiena osobista i otoczenia: nauka prawidłowego mycia rąk po czynnościach higienicznych, przed posiłkami i po zabawie;
- nauka korzystania z toalety;
- nauka korzystania z chusteczek higienicznych oraz zasłaniania ust w trakcie kichania czy kaszlu;
- higiena właściwego spożywania posiłków, szacunku do jedzenia;

- prowadzenie zajęć realizujących tematykę zdrowego żywienia (poznawanie owoców i warzyw);
- propagowanie aktywności fizycznej;
- profilaktyka wad postawy (zabawy ruchowe o charakterze ogólnorozwojowym, gimnastyka);
- kształtowanie umiejętności właściwego zachowania się przy stole oraz podczas zabawy
- higiena psychiczna dziecka (zajęcia edukacyjne na temat akceptacji, budowania więzi w grupie);

Przygotowanie pracowników i rodziców

- personel posiada aktualną książeczkę badań sanitarno- epidemiologicznych,
- personel i rodzice są poinformowani o procedurach zapobiegania chorobom zakaźnym, ujęte w polityce zdrowotnej,
- rodzice mają dostęp do ulotek o higienie, szczepieniach ochronnych,
- prowadzone są warsztaty dla rodziców na temat promocji zdrowia (zapobieganie przeziębieniom, hartowanie dzieci, higiena małego dziecka, postępowanie w czasie choroby i inne).

Postępowanie w przypadku zachorowania dziecka

- określa je procedura postępowania w przypadku zachorowania dziecka w czasie pobytu w placówce,
- dane kontaktowe rodziców są uaktualniane regularnie,
- dzieci chore nie uczestniczą w zajęciach żłobka,
- nie podaje się leków w przypadku nagłego zachorowania dziecka, lecz bezzwłocznie informuje się rodziców i w razie potrzeby wzywa lekarza,
- apteczka z podstawowymi środkami opatrunkowymi jest dostępna i stale uzupełniana.

Stworzone są warunki do zachowania higieny i utrzymywania czystości pomieszczeń

Miejsce do przechowywania okryć wierzchnich

- dzieci mają wygodne miejsce do ubierania się, rodzice mają możliwość zostawienia okryć wierzchnich.

Utrzymywanie czystości

- ściany do wysokości co najmniej 2 m są pokryte materiałami zmywalnymi, nienasiąkliwymi i odpornymi na działanie wilgoci oraz materiałami nietoksycznymi i odpornymi na działanie środków dezynfekcyjnych,
- podłoga i ściany są wykonane tak, aby było możliwe łatwe utrzymanie czystości w tych pomieszczeniach,

- po zakończeniu zajęć, pomieszczenia, w których przebywają dzieci, są sprząwane.

POLITYKA ZDROWOTNA

Celem niniejszej procedury jest ustalenie zasad zapobiegania zakażeniom oraz postępowania z dziećmi - wychowankami punktu opieki dziennej, u których ustalono podejrzenie zakażenia chorobą zakaźną, w taki sposób, aby zdrowe dzieci nie były narażane na niebezpieczeństwo zarażenia się od dziecka chorego, a także ustalenie działań, które zminimalizują w/w ryzyko. Niniejsza procedura jest wytyczną do postępowania, jednak wszelkie działania w sytuacji nieprzewidzianych okoliczności wymagają postępowania z zachowaniem racjonalnej oceny rzeczywistości, rozmów i współpracy z rodzicami/opiekunami prawnymi oraz pracownikami żłobka „Jarzębinka”

1. Dziecko nie powinno zabierać ze sobą do placówki i z placówki niepotrzebnych przedmiotów lub zabawek. W przypadku przytulanki rodzic powinien zadbać o jej regularne pranie.
2. Dzieci przyjmowane są do placówki maksymalnie do godziny 8:30.
3. Do podmiotu może uczęszczać wyłącznie dziecko zdrowe, bez objawów chorobowych sugerujących chorobę zakaźną.

OBJAWY SUGERUJĄCE CHOROBE ZAKAŻNĄ TO:

gorączka, kaszel, zapalenie spojówek, wysypka; objawy ze strony układu pokarmowego: nudności oraz wymioty, ból brzucha, biegunka.

4. Dziecko chorego lub podejrzanego o chorobę nie należy przyprowadzać do placówki.
5. Po uzyskaniu od rodzica informacji o chorobie zakaźnej dziecka (ospa, szkarlatyna, bostonka i inne) informacja o przypadku zostaje przekazana w aplikacji w formie ogłoszenia na tablicy ogłoszeń.
6. Opiekun odbierający dziecko ma prawo zmierzyć dziecku temperaturę za pomocą termometru bezdotykowego w przypadku podejrzenia, że jest ono chore. Do badania temperatury wymagana jest zgoda rodziców,
7. W przypadku gdy badanie wykaże u dziecka podwyższoną temperaturę, nauczyciel/opiekun odmawia przyjęcia dziecka w danym dniu,
8. Dzieci do podmiotu są przyprowadzane/odbierane przez osoby zdrowe,
9. Jeśli dziecko manifestuje, przejawia niepokojące objawy choroby zostaje odizolowane w odrębnym pomieszczeniu lub wyznaczonym miejscu, rodzice zostaną o tym fakcie natychmiast powiadomieni w celu pilnego odebrania dziecka z placówki,
10. W przypadku niewyrażenia zamiaru odebrania dziecka z symptomami choroby, opiekun powiadamia odpowiednie instytucje,
11. Po przekazaniu rodzicowi informacji o zauważonych objawach choroby, rodzic pozostawia dziecko do obserwacji lub do czasu ustąpienia objawów w domu, przez minimum 4 dni

(optymalnie 5 dni) oraz konsultuje stan dziecka z pediatrą - jeśli jest możliwość pobiera zaświadczenie o tym, że dziecko jest zdrowe.

12. W sytuacjach niejasnych konieczne będzie okazanie zaświadczenia lekarskiego informującego o tym, że dziecko jest zdrowe.

13. Sale są wietrzone podczas każdej nieobecności dzieci w sali.

14. Mycie i dezynfekcja powierzchni oraz toalet odbywa się codziennie.

15. Bidony/butelki/smoczki są codziennie myte.

16. W każdy piątek wydawane są pościele do prania oraz bidony, butelki i smoczki w celu możliwości zweryfikowania przez Rodzica ich stanu.

Zapoznałem się z ww punktami, oraz akceptuję je, wyrażam zgodę na pomiar temperatury termometrem bezdotykowym.

PROCEDURA NA WYPADEK WSZAWICY

1. Po zauważeniu wszy lub gnid u dziecka, opiekun niezwłocznie powiadamia właściciela placówki i rodziców/opiekunów prawnych.

2. Placówka powiadamia pozostałych rodziców/opiekunów prawnych o wystąpieniu wszawicy.

3. Rodzice/opiekunowie prawni mają obowiązek odebrać dziecko z placówki najszybciej jak to możliwe.

4. Obowiązek wykonania zabiegów w celu skutecznego usunięcia wszawicy spoczywa na rodzicach/opiekunach prawnych.

5. Do placówki musi wrócić czyste, bez oznak wszawicy, gnid, pasożytów.

5. BEZPIECZEŃSTWO DZIECI

Podejmuje się efektywne działania, aby zapobiegać wypadkom dzieci w placówce.

Zapewnienie profesjonalnej opieki

- zapewniona jest ciągła opieka nad dziećmi,
- proporcja opiekunów do dzieci jest w każdym momencie dnia utrzymana,
- wszystkie osoby pracujące z dziećmi, w tym wolontariusze, są przeszkoleni z zakresu udzielania pierwszej pomocy.

Zapewnienie bezpiecznego otoczenia

- opracowane są procedury postępowania w sytuacji nagłego wypadku,
- procedury postępowania w nagłych wypadkach przewidują bezzwłoczne powiadomienie rodzica dziecka,
- wszyscy pracownicy znają procedury i wiedzą, jak mają postępować w nagłych sytuacjach zagrażających życiu i zdrowiu dzieci,

- na terenie placówki stale dostępny jest telefon; przy telefonie znajduje się lista numerów alarmowych oraz numery kontaktowe do rodziców dzieci,
- jest przewidziana procedura na wypadek pożaru; lokal został wyposażony w gaśnicę - odpowiednią do powierzchni lokalu,
- w placówce obowiązuje zakaz palenia,
- dzieci nie mają dostępu do materiałów chemicznych, środków czystości i innych przedmiotów, które stwarzają zagrożenie życia (środki czystości i inne preparaty niebezpieczne dla dzieci znajdują się w pomieszczeniu lub szafie dla nich niedostępnej),
- wszystkie gniazda elektryczne są zabezpieczone albo poza zasięgiem dzieci; elektryczne przedłużacze są krótkie i są niedostępne dla dzieci,
- okna są zabezpieczone w taki sposób, żeby dzieci nie mogły wypaść, lecz są łatwo otwierane w przypadku zagrożenia; sznury od zasłon/rolet nie znajdują się w zasięgu dzieci; jest zapewniona możliwość otwierania w pomieszczeniu co najmniej 50% powierzchni okien,
- kaloryfery oraz wszystkie urządzenia grzewcze nie mogą mieć temperatury większej niż 50°C,
- temperatura wody w łazience dostępnej dla dzieci powinna być termostatycznie kontrolowana i nie może mieć wyższej temperatury niż 40°C,
- istnieją odpowiednie urządzenia do przechowywania i podawania żywności; bez nadzoru dzieci nie mogą mieć dostępu do kuchni; kuchenka i czajnik mają właściwe zabezpieczenia,
- używanie narzędzi przez dzieci (np. odkurzacz podczas zabawy w sprzątanie) musi odbywać się pod nadzorem dorosłych,
- pomieszczenia i teren zewnętrzny są zabezpieczone tak, żeby dziecko nie mogło samodzielnie opuścić terenu.

PROCEDURA POSTĘPOWANIA W RAZIE NAGŁEGO WYPADKU

1. W sytuacji nagłego wypadku na terenie placówki, nauczyciel powinien niezwłocznie zabezpieczyć miejsce wypadku, sprawdzić, czy dzieci nie ucierpiały.
2. W przypadku poszkodowania dziecka należy udzielić mu pierwszej pomocy przedlekarskiej oraz wezwać pomoc lekarską. Do czasu przyjazdu lekarza opiekunka, musi być obecna przy poszkodowanym.
3. Jeśli opiekunka ma w tym czasie zajęcia z dziećmi, prosi o nadzór nad nimi inną opiekunkę lub innego pracownika placówki.
4. Po udzieleniu poszkodowanemu pierwszej pomocy i zabezpieczeniu miejsca zdarzenia opiekunka zobowiązana jest o zdarzeniu oraz podjętych czynnościach powiadomić pracodawcę, sporządzając także pisemną notatkę ze zdarzenia.
5. O każdym nagłym wypadku opiekunka, pod opieką której przebywało dziecko w chwili wypadku, powiadamia rodziców/opiekunów prawnych poszkodowanego wychowanka. Fakt ten

powiadamiający dokumentuje wpisem w zeszycie wypadków podając datę i godzinę powiadomienia rodzica/opiekuna prawnego dziecka o nagłym wypadku.

Postępowanie opiekunek i personelu, gdy na terenie placówki zdarzył się nieszczęśliwy wypadek z udziałem dziecka.

1. Rodzice (opiekunowie prawni): podejmują wszelkie decyzje związane z leczeniem dziecka.
2. Opiekunki: zapobiegają wypadkom poprzez dbanie o bezpieczne zachowania się dzieci podczas ich pobytu w żłobku, zapewniają poszkodowanemu dziecku opiekę, w razie konieczności sprowadzają fachową pomoc medyczną, w miarę możliwości udzielają poszkodowanemu pierwszej pomocy, informują o wypadku pracodawcę oraz rodziców poszkodowanego dziecka.
3. Dyrektor: powinien zapewnić natychmiastową pomoc lekarską i opiekę dziecku, które uległo wypadkowi, powiadomić odpowiednie organy o wypadku, jaki zdarzył się na terenie placówki lub podczas zajęć organizowanych poza jego terenem, powołać zespół powypadkowy.

Zapobieganie wypadkom

Dzieci w wieku do 3 lat bardzo często ulegają nieszczęśliwym wypadkom, do których dochodzi w różnych miejscach pobytu dzieci, także w placówkach dziennego pobytu. Zadaniem dorosłych jest więc wyrobienie u dzieci określonych umiejętności i sprawności. Wiek ten to najbardziej właściwy okres do zdobywania umiejętności i przyzwyczajzeń, kształtowania nawyków i postaw.

Sposoby przeciwdziałania wypadkom dzieci w żłobku

1. Opiekunka jest zobowiązana do ustalania norm bezpiecznego zachowania się dzieci podczas ich pobytu w placówce, omawiania zasad bezpieczeństwa oraz aktualizowania przepisów poprzez:
  - przestrzeganie dzieci przed zagrożeniami dzięki organizowaniu zabaw edukacyjnych i wyświetlaniu filmów edukacyjnych,
  - uczenie dzieci przewidywania zagrożeń,
  - ocenianie zachowań zagrażających zdrowiu w różnych sytuacjach, także codziennych,
  - przedstawianie skutków niebezpiecznych zachowań dzięki zabawie, opowiadaniu bajek czy wyświetlaniu filmów.
2. Opiekunka jest zobowiązana do zapoznawania dzieci z zasadami bezpieczeństwa poprzez rozmowy z zaproszonymi do żłobka gośćmi: policjantami, lekarzami, strażakami.
3. Opiekunka ma obowiązek przekazywania dzieciom wiedzy o zdrowym stylu życia.
4. Opiekunka ponadto ma obowiązek:
  - otoczyć wszystkie dzieci ciągłą opieką i zapewnić im nadzór,
  - przewidywać sytuacje niebezpieczne i unikać ich,
  - tworzyć właściwe warunki do bezpiecznego rozwoju dziecka,
  - opracować i wdrażać programy profilaktyczne,
  - opracować regulaminy pomieszczeń żłobka i ogródka,

- unikać sytuacji i miejsc niebezpiecznych.

5. Właściciel placówki czuwa nad przestrzeganiem przepisów BHP przez wszystkich pracowników, a w szczególności:

- pilnuje przestrzegania procedur bezpieczeństwa obowiązujących w żłobku ,
- umieszcza w widocznym miejscu plan ewakuacji,
- dba o zaopatrzenie placówki w odpowiednią liczbę apteczek i sprzętu gaśniczego,
- zapewnia właściwe oświetlenie i jest odpowiedzialny za właściwą nawierzchnię dróg, dba o zabezpieczanie gniazdek elektrycznych, przewodów elektrycznych oraz nagrzewających się elementów systemu grzewczego,
- dba o okresowe kontrole obiektów należących do żłobka.

Postępowanie w razie wypadku

1. W razie wypadku powodującego ciężkie uszkodzenia ciała, wypadku zbiorowego bądź śmiertelnego Właściciel lub inny pracownik placówki, który uzyskał wiadomość o wypadku, podejmuje następujące działania:

- dokonuje ogólnej oceny sytuacji, tj. sprawdza, ilu jest poszkodowanych, jaki jest ich stan i czy występuje dodatkowe niebezpieczeństwo, takie jak np. wybuch gazu lub pożar,
- niezwłocznie zapewnia poszkodowanemu opiekę,
- sprowadza fachową pomoc medyczną,
- w miarę możliwości udziela poszkodowanemu pierwszej pomocy,
- informuje o wypadku właściciela placówki, pracownika służby BHP,
- wyprowadza dzieci z zagrożonej strefy, jeżeli miejsce może stwarzać zagrożenie dla ich bezpieczeństwa,
- nie dopuszcza do zatarcia śladów zdarzenia, wstępnie zabezpiecza miejsce wypadku tak, aby wykluczyć dostęp osób niepowołanych,
- relacjonuje przebieg zdarzenia, jeśli był jego świadkiem,
- informuje o swoich obserwacjach, uwagach, pierwszych relacjach i reakcjach dzieci oraz poszkodowanego, jeśli takie się pojawiły,
- sporządza notatkę służbową, w której opisuje przebieg zdarzenia.

2. O każdym wypadku zawiadamia się niezwłocznie:

- rodziców (opiekunów) poszkodowanego,
- pracownika służby BHP,
- organ prowadzący,
- społecznego inspektora pracy.

3. O wypadku śmiertelnym, ciężkim i zbiorowym zawiadamia się niezwłocznie:

- prokuratora,
- Wójta
- Organ Prowadzący

4. O wypadku, do którego doszło w wyniku zatrucia, zawiadamia się niezwłocznie Państwowego Inspektora Sanitarnego.
5. O wypadkach zawiadamia Dyrektor lub upoważniony przez niego pracownik placówki.

Postępowanie powypadkowe

1. Niezwłocznie po otrzymaniu wiadomości o wypadku Dyrektor placówki jest zobowiązany powołać zespół powypadkowy, którego zadaniem jest przeprowadzenie postępowania powypadkowego i sporządzenie dokumentacji wypadku. Przed rozpoczęciem pracy zespołu powypadkowego właściciel lub upoważniony przez niego pracownik zabezpiecza miejsce wypadku w sposób wykluczający dopuszczenie osób niepowołanych.
2. Zespół powypadkowy wykonuje następujące czynności:
  - przeprowadza postępowanie powypadkowe
  - sporządza dokumentację powypadkową, w tym protokół powypadkowy.
3. W skład zespołu wchodzi:
  - pracownik służby BHP,
  - społeczny inspektor pracy,
  - jeżeli nie jest możliwy udział w pracach zespołu jednej z tych osób, właściciel powołuje w jej miejsce innego pracownika placówki w zakresie BHP,
  - jeżeli w składzie zespołu nie mogą się znaleźć ani pracownik służby BHP, ani społeczny inspektor pracy, do zespołu wchodzi właściciel oraz pracownik placówki w zakresie BHP,
  - w pracach zespołu może uczestniczyć przedstawiciel organu prowadzącego lub przedstawiciel rodziców.
4. Przewodniczącym zespołu jest:
  - pracownik służby BHP,
  - jeżeli w zespole nie ma ani pracownika służby BHP, ani społecznego inspektora pracy, przewodniczącym zespołu spośród pracowników wyznacza dyrektor placówki.
5. W sprawach spornych rozstrzygające jest stanowisko przewodniczącego zespołu. Członek zespołu niezgadający się ze stanowiskiem przewodniczącego może przedstawić zdanie odrębne, które odnotowuje się w protokole powypadkowym.
6. Przewodniczący zespołu poucza poszkodowanego lub reprezentujące go osoby o przysługujących im prawach w toku postępowania powypadkowego.

Zadania zespołu powypadkowego

Zbadać przyczyny i okoliczności, które mogły mieć wpływ na powstanie wypadku.

- Wysłuchać wyjaśnień poszkodowanego i wszystkich świadków wypadku.
- Zasięgnąć opinii lekarza lub innych osób, jeśli zachodzi taka potrzeba (np. odpowiednich specjalistów, gdy doszło do ulotnienia się gazu, zalania z pękniętej rury, zatrucia pokarmowego).
- Sporządzić protokół powypadkowy (załącznik Nr 1).

Zadania przewodniczącego zespołu powypadkowego

Kierować pracą komisji powypadkowej.

- Zajmować decydujące stanowisko w kwestiach spornych wynikłych podczas prac zespołu.
- Powiadomić osoby reprezentujące poszkodowane dziecko o przysługujących im prawach w toku postępowania powypadkowego.
- Dopilnować poprawności sporządzanej dokumentacji powypadkowej.
- Umożliwić członkom zespołu przedstawienie zdań odrębnych i zamieszczenie ich w protokole powypadkowym.
- Dopilnować właściwego i terminowego sporządzenia protokołu powypadkowego (nie później niż w ciągu 14 dni od daty uzyskania zawiadomienia o wypadku).
- Dopilnować, aby protokół powypadkowy został podpisany przez wszystkich do tego zobowiązanych, w tym właściciela placówki.
- Dopilnować, aby z protokołem zostali zapoznani rodzice/opiekunowie prawni poszkodowanego dziecka.
- Dopilnować, aby protokół powypadkowy został przekazany upoważnionym do tego organom.

Protokół powypadkowy

1. Z treścią protokołu powypadkowego i innymi materiałami postępowania powypadkowego zaznajamia się rodziców/opiekunów prawnych poszkodowanego małoletniego.

2. Jeden egzemplarz protokołu powypadkowego pozostaje w żłobku. Protokół powypadkowy doręcza się:

- osobom uprawnionym do zaznajomienia się z materiałami postępowania powypadkowego,
- organowi prowadzącemu na jego wniosek,
- Wójtowi, na jego wniosek.

4. Protokół powypadkowy podpisują członkowie zespołu oraz dyrektor placówki.

5. Zastrzeżenia do ustaleń protokołu:

- mogą złożyć osoby uprawnione do zaznajomienia się z materiałami postępowania powypadkowego,
- składa się w ciągu siedmiu dni od dnia doręczenia protokołu,
- składa się ustnie do protokołu powypadkowego lub na piśmie przewodniczącemu zespołu,
- rozpatruje organ prowadzący,
- mogą dotyczyć w szczególności: niewykorzystania wszystkich środków dowodowych niezbędnych do ustalenia stanu faktycznego, sprzeczności istotnych ustaleń protokołu z zebrany materiał dowodowy.

6. Po rozpatrzeniu zastrzeżeń do protokołu organ prowadzący może:

- zlecić dotychczasowemu zespołowi wyjaśnienie ustaleń protokołu lub przeprowadzenie określonych czynności dowodowych,
- wyznaczyć nowy zespół w celu ponownego przeprowadzenia postępowania powypadkowego.

Obowiązki Dyrektora Placówki

1. Zapewnić natychmiastową pomoc lekarską i opiekę dziecku, które uległo wypadkowi.
  2. Powiadomić o wypadku na terenie placówki lub podczas zajęć organizowanych poza jego terenem:
    - pracownika służby BHP,
    - społecznego inspektora pracy,
    - rodziców poszkodowanego dziecka: przy wypadkach cięższych – poinformowanie, że zostało wezwane pogotowie, bez konsultacji z rodzicami; przy wypadkach lekkich – ustalenie z rodzicem potrzeby wezwania pogotowia oraz wcześniejszego przyjścia rodzica do żłobka,
    - organ prowadzący,
    - właściwego prokuratora i kuratora, jeśli wypadek był śmiertelny, ciężki lub zbiorowy,
    - właściwego Państwowego Inspektora Sanitarnego, jeśli jest podejrzenie zatrucia.
  3. Zabezpieczyć miejsce wypadku w sposób wykluczający dopuszczenie osób niepowołanych do czasu ustalenia okoliczności i przyczyn wypadku.
  4. Podjąć decyzję o naruszeniu miejsca wypadku, jeśli wymaga tego konieczność ratowania osób lub możliwość zapobieżenia grożącemu niebezpieczeństwu.
  5. Powołać zespół powypadkowy.
  6. Wyznaczyć przewodniczącego zespołu powypadkowego.
  7. Zbadać okoliczności i przyczyny wypadku.
  8. Sporządzić dokumentację powypadkową.
  9. Podpisać protokół powypadkowy.
  10. Zapoznać z protokołem powypadkowym rodziców/opiekunów prawnych poszkodowanego dziecka.
  11. Doręczyć protokół powypadkowy właściwym organom.
  12. Omówić z pracownikami placówki przyczyny zaistniałego wypadku i podjąć działania zapobiegawcze.
  13. Wpisać wypadek do rejestru wypadków.
- Należy pamiętać, że wszelkie decyzje związane z leczeniem dziecka podejmują rodzice. Jeśli nie będą wyrażali zgody na udzielenie pomocy medycznej zaproponowanej przez przybyłego do żłobka lekarza, jedyne, co może zrobić właściciel placówki, to zastosować argumentację i perswazję słowną.

Procedura przyprowadzania dziecka do placówki.

1. Dzieci przyprowadzane są do placówki przez rodziców/opiekunów prawnych lub osoby upoważnione. Są oni odpowiedzialni za ich bezpieczeństwo w drodze od domu do placówki.
2. Dziecko do placówki przyprowadzane jest wyłącznie przez osoby pełnoletnie, mogące zapewnić mu bezpieczeństwo.
3. Rodzice osobiście powierzają dziecko opiekunce.
4. Za pomoc dziecku w rozbieraniu się oraz za wprowadzanie dziecka do właściwej sali odpowiedzialne są opiekunki dziecięce.
5. Do godziny 8:30 rodzice/opiekunowie prawni przyprowadzają dziecko do placówki.
6. Rodzice/opiekunowie prawni lub osoby upoważnione zobowiązani są przyprowadzić do placówki dzieci zdrowe i czyste.
7. Opiekunka dziecięca może odmówić przyjęcia dziecka od rodzica/opiekuna prawnego jeśli ma ono widoczne symptomy choroby.
8. W przypadku zachorowania dziecka na terenie żłobka opiekunka dziecięca niezwłocznie powiadamia o tym telefonicznie rodziców/opiekunów prawnych, których obowiązkiem jest odebranie dziecka ze żłobka w celu zapewnienia mu opieki medycznej.
9. Obowiązkiem rodziców/opiekunów prawnych jest zgłoszenie wszelkich poważnych dolegliwości dziecka.

Procedura odbierania dziecka ze żłobka.

1. Dzieci są odbierane przez rodziców/opiekunów prawnych lub osoby upoważnione. Są oni odpowiedzialni za ich bezpieczeństwo w drodze z placówki do domu. W dokumentacji znajduje się upoważnienie do odbioru dziecka z placówki.
2. Dzieci są odbierane jedynie przez osoby pełnoletnie pisemnie wskazane przez rodziców.
3. Dziecko odbierane z budynku placówki, przygotowane do wyjścia jest przez rodziców/opiekunów prawnych lub osoby upoważnione.
4. Rodzice/opiekunowie prawni ponoszą odpowiedzialność prawną za bezpieczeństwo dziecka odebranego z placówki przez upoważnioną przez nich osobę.
5. Wydanie dziecka osobie upoważnionej przez rodziców nastąpi po wcześniejszym okazaniu przez taką osobę dowodu osobistego – opiekun zobowiązany jest do wylegitymowania tej osoby.
6. W przypadku telefonicznej prośby rodzica/opiekuna prawnego – upoważnienia słownego, dziecko nie zostanie wydane, chyba, że rodzic/opiekun prawny dośle mailowo zdjęcie spisane go upoważnienia, a oryginał dostarczy najpóźniej w dniu kolejnym.
7. Z terenu placówki można pozwolić dziecku odejść dopiero wtedy, gdy rodzic/osoba upoważniona dotarł na miejsce pobytu grupy.
8. Opiekunka dziecięca ma obowiązek odmowy wydania dziecka, w przypadku gdy stan osoby odbierającej dziecko wskazuje na spożycie alkoholu, narkotyków, lub środków

odurzających lub zachowanie tej osoby jest agresywne. W/w przypadku opiekunka ma obowiązek zatrzymać dziecko do czasu wyjaśnienia sprawy. Opiekunka dziecięca zobowiązana jest do skontaktowania się z drugim rodzicem lub osobą upoważnioną do odbioru dziecka. O zaistniałym fakcie powinien zostać poinformowany właściciel placówki.

9. Żądanie rodziców dotyczące niewydawania dziecka jednemu z rodziców musi być poświadczone przez postanowienia sądu.

Procedura dotycząca przypadku, gdy rodzic/opiekun prawny notorycznie odbiera dziecko ze żłobka po godzinach urzędowania placówki.

Pracownik Żłobka

1. Powiadamia o tym fakcie dyrektora
2. Dokumentuje powyższy przypadek w formie notatki służbowej i przekazuje ją pracodawcy.

Dyrektor placówki:

1. Wzywa na rozmowę wyjaśniającą rodzica/prawnego opiekuna, który łamie ustalone zasady odbierania dziecka z placówki, powiadamia go o konsekwencjach takiego zachowania. Zobowiązuje go do podporządkowania się zasadom panującym w placówce.
2. W przypadku gdy rodzice/opiekunowie prawni wielokrotnie w miesiącu odbierają dziecko z placówki po godzinach urzędowania dyrektor placówki ma prawo zwrócić się do najbliższej jednostki policji o rozpoznanie sytuacji rodzinnej dziecka.

Procedura dotycząca przypadku, gdy opiekun dziecięcy lub inny pracownik żłobka podejrzewa, że dziecko ze żłobka odbiera osoba będąca pod wpływem alkoholu, narkotyków lub innych środków odurzających.

Opiekun w Żłobku:

1. Nie wydaje dziecka i jednocześnie zawiadamia o zaistniałej sytuacji innego dorosłego członka rodziny, bądź kolejną osobę upoważnioną w karcie informacyjnej dziecka, którą zobowiązuje do niezwłocznego odebrania dziecka z placówki.
2. W przypadku odmowy odebrania dziecka przez inne osoby upoważnione do odbioru, powiadamia o zaistniałej sytuacji jednostkę policji.
3. Powiadamia dyrektora placówki.
4. Po zakończeniu działań interwencyjnych sporządza notatkę służbową z zaistniałego zdarzenia i przekazuje ją pracodawcy.

Dyrektor placówki:

1. Po rozpoznaniu przez Policję sytuacji domowej dziecka dyrektor i Policja podejmują decyzję o dalszym postępowaniu w sprawie.
2. Przeprowadza rozmowę z rodzicami/opiekunami prawnymi w celu wyjaśnienia zaistniałej

sytuacji. Jeżeli powtarzają się przypadki, w których rodzic/opiekun prawny znajduje się pod wpływem alkoholu lub narkotyków, powiadamia o tym fakcie policję (dzielnicowego) – celem rozeznania sytuacji domowej i rodzinnej dziecka a następnie powiadamia sąd rodzinny.

Procedura dotycząca przypadku odbioru dziecka ze żłobka przez rodziców rozwiedzionych, żyjących w separacji lub w związku partnerskim.

1. Opiekunka wydaje dziecko każdemu z rodziców, jeśli ma on zachowane prawa rodzicielskie, o ile postanowienie sądu nie stanowi inaczej.
2. Jeśli do żłobka zostanie dostarczone postanowienie sądu o sposobie sprawowania przez rodziców/ opiekunów prawnych opieki nad dzieckiem, opiekunka postępuje zgodnie z tym postanowieniem.
3. O każdej próbie odebrania dziecka przez rodzica/opiekuna nieuprawnionego do odbioru, opiekunka dziecięca powiadamia dyrektora placówki rodzica/opiekuna prawnego sprawującego opiekę nad dzieckiem.
4. W sytuacji, kiedy oboje rodzice wykonują władzę rodzicielską, a mimo to na terenie placówki dochodzi między nimi do sporów o odbiór dziecka, np.: kłótnie rodziców, wrywanie sobie dziecka, itp.: opiekun powiadamia policję.

Procedura w sytuacji nieodebrania dziecka ze żłobka lub zgłoszenia się po dziecko osoby niemogącej sprawować opieki.

1. Dziecko ze żłobka powinno być odebrane z placówki do godziny 16:30.
2. W przypadku braku możliwości odbioru dziecka (w godzinach pracy placówki – sytuacje losowe) rodzice/opiekunowie prawni zobowiązani są do poinformowania o zaistniałej sytuacji oraz do uzgodnienia innego sposobu odbioru dziecka.
3. W wypadku, gdy dziecko nie zostanie odebrane po upływie czasu pracy placówki, opiekunka zobowiązana jest powiadomić telefonicznie rodziców/opiekunów prawnych lub osoby upoważnione do odbioru o zaistniałym fakcie.
4. Gdy pod wskazanymi numerami telefonów (praca, dom, tel. komórkowy) nie można uzyskać informacji o miejscu pobytu rodziców/opiekunów prawnych lub osób upoważnionych opiekunka dziecięca oczekuje z dzieckiem w placówce żłobkowej 1 godzinę.
5. O zaistniałej sytuacji, opiekunka dziecięca powiadamia dyrektora żłobka.
6. Dyrektor żłobka, podejmuje decyzje o poinformowaniu najbliższego komisariatu policji o niemożliwości skontaktowania się z rodzicami/opiekunami prawnymi dziecka.
7. W przypadku braku możliwości powiadomienia dyrektora, opiekunka podejmuje decyzję o powiadomieniu policji.
8. Z przebiegu zaistniałej sytuacji opiekun sporządza protokół zdarzenia podpisany przez świadków, który zostaje przekazany do dyrektora

Procedura dotycząca zapewnienia dzieciom bezpieczeństwa w budynku żłobka.

1. W czasie pobytu w budynku, dzieci przebywają w swoich salach zajęć pod opieką opiekunek.
2. Opiekunki zobowiązane są do:
  - a) codziennego przypominania zasad właściwego zachowania się dziecka podczas pobytu w żłobku (w budynku, na spacerze, na placu żłobkowym) oraz do egzekwowania przestrzegania ustalonych zasad).
  - b) za każdym razem przed wyjściem grupy z budynku, opiekunki przypominają dzieciom umowy dotyczące bezpiecznego przebywania na świeżym powietrzu (np.: nieprzyjmowanie niczego od osób nieznanych, niedotykanie znalezionych przedmiotów, powiadamianie osoby dorosłej o zauważonym niebezpieczeństwie, nie oddalania się od grupy, przychodzenia na zbiórkę na wezwanie opiekunki dziecięcej, zabawy w wyznaczonych granicach.)
  - c) podczas wychodzenia dzieci z sali, opiekunka dziecięca zobowiązana jest do ustawienia ich w pary przy wężu lub umieszczanie w wózkach, przeliczenie ilości dzieci.
3. W przypadku przebywania w sali więcej niż jednej grupy, wszystkie opiekunki dziecięce czuwają nad bezpieczeństwem swojej grupy, obserwując pozostałe dzieci i obowiązkowo reagują w sytuacjach zagrożenia, bądź niewłaściwego zachowania dzieci.

Procedura dotycząca zapewnienia dzieciom bezpieczeństwa podczas zajęć dodatkowych.

1. Podczas zajęć dodatkowych organizowanych przez placówkę, za bezpieczeństwo dzieci współodpowiada osoba prowadząca te zajęcia, natomiast pełna odpowiedzialność leży po stronie opiekunki, pod której opieką jest grupa.

Procedura dotycząca zapewnienia dzieciom bezpieczeństwa na placu żłobkowym.

1. Przed każdym wyjściem na plac żłobkowy opiekunka sprawdza i likwiduje ewentualne zagrożenia – w razie potrzeby powiadamia o tym zagrożeniu właściciela placówki.
2. W przypadku znalezienia przez dzieci przedmiotów niebezpiecznych i niewiadomego pochodzenia, jak np.: szkło, puszki, strzykawki, igły, środki odurzające, itp., zabezpiecza je opiekunka dziecięca oraz powiadamia o fakcie właściciela placówki.
3. W czasie pobytu dzieci na placu zabaw opiekunki mają obowiązek czuwania nad bezpieczeństwem i organizowania dzieciom warunków do bezpiecznej zabawy.
4. W czasie pobytu dzieci na placu zabaw bezpośrednią opiekę nad dziećmi sprawują opiekunki.
5. W czasie pobytu dzieci na placu zabaw musi być zamknięta bramka wejściowa.
6. Opiekunka dba o stosowny ubiór dziecka, odpowiedni do pory roku i panującej temperatury.
7. W czasie dużego nasłonecznienia dzieci powinny być zaopatrzone w odpowiednie nakrycie głowy i w miarę możliwości przebywać w zacienieniu.

8. Opiekunka nie organizuje zajęć z dziećmi na powietrzu w warunkach atmosferycznych ku temu niesprzyjających (np.: zbyt niska temperatura powietrza, zbyt wysoka temperatura powietrza, deszcz, burza).
9. W przypadku przebywania na terenie placówki więcej niż jednej grupy, wszystkie opiekunki dziecięce czuwają nad bezpieczeństwem swojej grupy, obserwują również pozostałe dzieci i obowiązkowo reagują w sytuacji zagrożenia, bądź niewłaściwego zachowania dzieci.
10. W przypadku powstania zagrożenia oraz niemożności jego usunięcia należy wyprowadzić dzieci, powiadomić właściciela odpowiednie służby (straż pożarną, policję). W trakcie prowadzenia akcji przez w/w służby podporządkować się kierującym akcją.

PROCEDURA NA WYPADEK WEJŚCIA NA TEREN ŻŁOBKA OSOBY OBCEJ

1. Przez osobę „obcą” na terenie przedszkola żłobka rozumie się osobę, która:
  - a) nie jest rodzicem/opiekunem prawnym dziecka;
  - b) nie jest pracownikiem placówki;
  - c) nie jest osobą upoważnioną do odbioru dziecka;
  - d) nie jest osobą zaproszoną przez dyrektora lub pracownika żłobka;
  - e) nie jest osobą prowadzącą zajęcia dodatkowe.
2. W przypadku obecności osoby obcej pracownik:
  - a) ustala powody obecności oraz zachowanie osoby postronnej w żłobku poprzez obserwację i rozmowę z nią;
  - b) w przypadku powstania wątpliwości lub ujawnienia niepokojących zachowań z jej strony niezwłocznie informuje właściciela placówki i wspólnie z nim podejmuje mediacje w celu nakłonienia tej osoby do jasnego określenia celu swojego pobytu lub też opuszczenia terenu placówki;
  - c) w przypadkach drastycznych opiekun niezwłocznie powiadamia policję i jednocześnie podejmuje działania, mające na celu zabezpieczenie dzieci i pracowników przed skutkami tych zachowań.

PROCEDURA POSTĘPOWANIA W RAZIE UCZĘSZCZANIA DO ŻŁOBKA DZIECKA Z ZACHOWANIAM I AGRESYWNymi.

1. Opiekunowie nawiązują kontakt z rodzicami dziecka w celu przekazania informacji o zaistniałym problemie -zapoznając rodziców z planem działań, które zostaną podjęte, jednocześnie zobowiązują ich do współpracy, główny nacisk kładąc na uświadomienie faktu o konieczności ujednolicenia oddziaływań wychowawczych na linii "dom-placówka" a także (w razie konieczności, przy powtarzających się aktach agresji) sugerują konsultację w poradni psychologiczno-pedagogicznej.
2. Opiekunowie opracowują i realizują program pracy indywidualnej; który powinien być realizowany poprzez:
  - ustalenie stałych i niezmiennych zasad i norm, konsekwentne przestrzeganie;
  - kreowanie uporządkowanego rytmu dnia;

- stosowanie krótkich i jasno sprecyzowanych komunikatów; chwalenie dziecka za najdrobniejsze sukcesy;
- zachęcanie do podejmowania wysiłku na rzecz innych dzieci;
- dostosowywanie metod, form pracy do możliwości psychofizycznych dziecka; prowadzenie zabaw ruchowych i sportowych.

3. Opiekunowie szczegółowo zapoznają Dyrektora z zaistniałym problemem i przedstawiają podejmowane działania.

4. W przypadku pojawiających się problemów związanych ze współpracą z rodzicami lub jej brakiem, właściciel placówki przeprowadza w obecności pracujących w oddziale opiekunów rozmowę z rodzicami dziecka i sporządza z niej notatkę służbową.